

**Inhoud van het Album Amicorum
van CARL GEORG ALSBACH
(1830-1906)
en JOHANN ANTON ALSBACH
(1873-1961)**

Nederlandse Muziekarchieven nr. 501

Inhoud van het Album Amicorum van Carl Georg Alsbach en Johann Adam Alsbach

Dit vriendenalbum is het enige archiefstuk dat herinnert aan de familiegeschiedenis van de muziekuitgevers Carl Georg Alsbach (1830-1906) en Johann Anton Alsbach (1873-1961). Het is een voor die tijd typisch album, met handgeschreven teksten, muziekfragmenten, enkele prenten, en de gebruikelijke arrangementen van droogbloemen. De pagina's zijn gescheiden door grijsbruine schutbladen. De meeste muziekfragmenten zijn geschreven op losse bladen versierd muziekpapier.

Het album draagt de sporen van veelvuldig gebruik, en de samenstelling is tamelijk chaotisch. De eigenaars hebben geen onderscheid gemaakt tussen bladen en schutbladen. Het ontbreken van een strikte chronologie lijkt erop te duiden dat de inhoud ooit opnieuw is ingebonden. Een andere mogelijke verklaring is dat een aantal bijdragen pas veel later een willekeurige plaats in het album heeft gevonden.

De eerste twintig pagina's zijn samengesteld in de jaren 1861-1863. Uit de jaren '70 en '80 is er vrijwel niets; toch zijn er ook na 1900 nog bijdragen ingevoegd. De laatste is een blad beschreven door de leden van het Boheems Strijkkwartet, op 20 november 1908 (p. 120a).

Het album is in de collectie van het NMI gekomen als onderdeel van de door Willem Noske bijeengebrachte verzameling Nederlandse muziekarchieven. Bij het maken van dit inhoudsoverzicht bleek dat een aantal pagina's lijmsporen bevatte waar ooit bladen ingeplakt waren geweest. De overeenkomsten tussen het muziekpapier gebruikt in dit album en enkele bladen in Willem Noskes verzameling brieven en autografen van violisten deed het vermoeden ontstaan dat deze uit het album verwijderd waren. Inderdaad konden acht bladen in het album worden teruggeplaatst, enkele op de oorspronkelijke pagina. Van de bladen op de pagina's 24a-b, 45, 61, 120a kon de oorspronkelijke plaats niet worden vastgesteld.

De inhoudsopgave wordt gevolgd door een alfabetisch overzicht van auteurs.

Web-presentatie:

<http://www.nederlandsmuziekinstituut.nl/nl/component/content/article/67-archiefstuk-van-de-maand/947-archiefstuk-van-de-maand-07>

Lodewijk Muns, juni 2012

- blz.
- 1 "Bei dem Anblick dieser wenigen Zeilen [...]" (tekst), Mainz 28-3-1861, gesign. Nannette
  - 2 Blanco
  - 3 Gekleurde gravure (stadsgezicht met veerpont) en tekst, gesign. Anna
  - 4 "Abendlied / für die Orgel componirt / von J.B. Litzau" (notenschrift)
  - 5 Gravure (herderin) en tekst, Mainz 20-1-1861, gesign. Wolfgang Kaehler
  - 6 (a) "Dance Illusion" (notenschrift), Londen 26-6-1862, gesign. J. Ascher
(b) "Allegretto" (notenschrift), Londen 25-6-1862, gesign. S. Thalberg
  - 7 (a) "Moderato" (notenschrift), Londen 31-3-1862, gesign. G.A. Osborne
(b) "Volkslied" (notenschrift), Londen 7-6-1862, gesign. Franz Abt
  - 8 "Andantino" (notenschrift), Londen 20-7-1862, gesign. Ad. Cateny (?)
  - 9 "O selig [...]" (tekst, met citaat F.W. Gubitz), Mainz 3-1861, gesign. Betty Gastell-Camozzi
  - 10 "Amber Witch" (notenschrift), Londen 22-9-1862, gesign. W. Vincent Wallace
  - 11 Tekst (vers), Mainz 30-3- 1861, gesign. Louise Tipka
  - 12 * "Il bacio" (notenschrift), Londen 24-4-1863, gesign. Luigi Arditi
  - 13 Pentekening, ruiters, 3-11-1862, gesign. J.B. Zweiker
  - 14 (a) Notenschrift, Londen 22-9-1862, gesign. W. Kahl [?]
*(b) "Wanderlied", Londen 10-11-1862, gesign. Carl Deichmann
  - 15 Teksten, Pimlico 6-4-1861, gesign. H. Kühner aus Frankfurt a/M
  - 16 "Choeur des jeunes filles des pasteurs [etc.]" (notenschrift), gesign. Giulio Alary
  - 17 Gravure, landschap (Isle of Wight), 7-9-1862
  - 18 * "Concerto (la mineur)" (notenschrift), Londen 3-5-1863, gesign. H. Vieuxtemps
  - 19 "Etude Au bord de la mer" (notenschrift), Londen 4-8-1862, gesign. Arthur Napoleon [de Santos]
  - 20 "Andante" (notenschrift), Londen 5-1863, gesign. J. [?] Engel (volgens aantek. D.H. Engel)
  - 21 Gedicht, Londen 23-6-1862, gesign. Friedrich E[...]
  - 22 (a) "Allegro moderato" (notenschrift), Londen 31-7-1863, gesign. E. Pauer
(b) "Allegro con fuoco" (notenschrift), Utrecht 16-2-1863, gesign. Anton Rubinstein
  - 23 "Andante" (notenschrift), Londen 5-1863, gesign. Alfred Jaell
  - 24 Blanco
  - 24a *Notenschrift (Beethoven, kwartet op. 131), Rotterdam 22-10-1868, gesign. Jean Becker
  - 24b *Notenschrift, 6-6-1863, gesign. Cipriani Potter

- 25 Muziekfragment (notenschrift), Rotterdam 25-6-1869, gesign. G. Bezekirsky [= V.V. Bezekirsky?]
- 26 "Duett aus der Oper Aleida von Holland" (notenschrift), gesign. W.F. Thooft
- 27 "An Beethoven", gedicht van Paul Heyse (afschrijf?)
- 28 "Le jet d'eau" (notenschrift), Londen 13-9-1873, gesign. Sydney Smith
- 29 "Lento, ma non troppo" (notenschrift), Rotterdam 26-1-1893, gesign. Max Pauer
- 30 Blanco
- 31 "Allegretto" (notenschrift), 3-11-1862, gesign. V. Pirscher [Prischer?]
- 32 Blanco
- 33 "César Franck op. 18" [Prélude, fugue, variation], Amsterdam 7-12-1907, gesign. Harold Bauer
- 34 Blanco
- 35 "Ein Märchen ohne Worte op. 165" (notenschrift), Leipzig 2-1894, gesign. Carl Reinecke
- 36 Blanco
- 37 Tekst, Londen 1-9-1861, gesign. A. Herzberg
- 38 Blanco
- 39 Potloodtekening (landelijk tafereel) en gecalligrafeerd gedicht ("Der Lenz ist gekommen!"), Mainz 1-8-1864, Cornelius Schleidt
- 40 Blanco
- 41 "Horn auf dem Theater [...] Richard Wagner" (notenschrift), Leipzig 29-3-1894, gesign. Fr. Gumpert
- 42 Blanco
- 43 Tekst (spreuk), gesign. Georg Ebers
- 44 Blanco
- 45 * "Beethoven op. 70" (notenschrift), 14-10-1898, gesign. Willy Hess, Heinrich Grünfeld, Max Pauer
- 46 Blanco
- 44-46 Blanco
- 47 "Allegro Brahms Sonate en Fa" (notenschrift), Amsterdam 16-12-1907, gesign. Pablo Casals
- 48 Blanco
- 49 "Allegro (Sextett)" (notenschrift), Amsterdam, 15-5-1906, gesign. Felix Weingartner
- 50 Blanco
- 51 Reproductie van foto, Crystal Palace, Londen
- 52 Blanco

- 53 "Herfstklagt. Lied voor sopraan of tenor" (notenschrift), 25-7-1893, gesign. Jos. Beltjens (4 pagina's, los)
- 54 Blanco
- 55 "'s Heeren woord" (notenschrift), gesign. C.A. de Vliegh
- 56 Blanco
- 57 gedroogde bloemen (los ingevoegd)
- 58 Blanco
- 59 gedroogde bloemen, 6-1871
- 60 Blanco
- 61 *"Cavatina aus dem Quartett op. 130 A dur v. L. v. Beethoven" (notenschrift), Amsterdam 23-4-1900, gesign. Joseph Joachim, Robert Hausmann, Carl Halir, Emanuel Wirth
- 62 Blanco
- 63 "Storchlied" (anoniem)
- 64 Blanco
- 65 Foto van Harold Bauer, gesign. Harold Bauer, Amsterdam 1907
- 66 Blanco
- 67 "Valse pour le piano. J.B. Litzau" (notenschrift, 2 p.), Kralingen 24-5-1891, gesign. J.B. Litzau
- 68 Blanco
- 69 "Lied für 3 singstimmen" (notenschrift, 3 p.), Rotterdam 1-4-1874, gesign. Woldemar Bargiel
- 70-72 Blanco
- 73 gedroogde bloemen, 4-8-1861
- 74 Blanco
- 75 Lithografie [De genius der Verlichting], L.A. Claessens naar J. Kuyper (1795)
- 76 Blanco
- 77 Handtekening B. Smetana (los ingevoegd)
- 78 Blanco
- 79 Lithografie (vrouwenkop)
- 80 Blanco
- 81 Brief aan "Messieurs Alsbach et Doyer", 6-12-1907, gesign. Pablo Casals
- 82 "Console me", gedicht (s.a.), gesign. Julia Goddard
- 83 Blanco
- 84 Blanco
- 85 "Aria. Dichtung und Composition von Joh. Seb. Bach [...]" [BWV 518] (ongesign.)

- 86 Blanco
- 87 "Der Verleger", gedicht, gesign. L. Westermann-Heinze
- 88 Blanco
- 89 "Herrn G. Alsbach", gedicht, Amsterdam 18-11-1900, gesign. Louise Westermann-Heinze
- 90 Blanco
- 91 "WelEdel Hooggeachte Heer!", gedicht, Amsterdam 2-6-1905, gesign. L. Westermann-Heinze
- 92 Blanco
- 93 Brief, [?] 25-5-1862, gesign. Gervinus
- 94 Blanco
- 95 "Norwegischer Hochzeitszug", Leipzig 3-1894, gesign. Edvard Grieg (dat. door J.A. Alsbach)
- 96-97 Blanco
- 98 Reproductie naar schilderij (Mozart speelt in salon)
- 99-100 Blanco
- 101-103 "Mozart", gedicht, 8-5-1861, gesign. [?] H. Mosenthal
- 104 Reproductie naar schilderij (rococo-gezelschap)
- 105-106 Blanco
- 107 Gravure naar schilderij (Madonna)
- 108 Blanco
- 109 Reproductie van gravure (Madonna)
- 110 Blanco
- 111 Raoul von Koczalski, portret (lichtdruk?), met fragment "Scherzo-fantasie" (notenschrift), Amsterdam 16-3-1895, gesign. Raoul von Koczalski (los ingevoegd)
- 112 Blanco
- 113 Briefkaart, Londen 23-6-1893, gesign. E. Pauer (los ingevoegd)
- 114-116 Blanco
- 117 Briefkaart, Bergesdorf bei Hamburg, gesign. Fr. [...?] (los ingevoegd) (vgl. p. 21)
- 118-120 Blanco
- 120a *Notenschrift, vier fragmenten (Beethoven), Amsterdam 20-11-1908, gesign. Die "Böhmer": Karel Hoffmann, Josef Suk, Jiri Herold, H. Wihan (Boheems Strijkkwartet)
- 121 2 lege bladen muziekpapier (los ingevoegd)
- 122-126 Blanco
- 127-131 Gedichten van verscheidene dichters

132-148 Blanco

schutblad: "Le roman d'une valse de Strauss" (knipsel)

* In het album teruggeplaatst op 21-6-2012.

Alfabetisch overzicht van auteurs

Abt, Franz (1819-1885)	7
Alary, Giulio (1814-1891)	16
Anna	3
Arditi, Luigi (1822-1903)	12
Ascher, Joseph (1829-1869)	6
Bargiel, Woldemar (1828-1897)	69
Bauer, Harold (1873-1951)	33, 65
Becker, Jean (1833-1884)	24a
Beltjens, Mathias Josephus Hubertus (1820-1909)	53
Bezekirsky, G. [= V.V. Bezekirsky (1835-1919)?]	25
Boheems Strijkkwartet ("Die Böhmer"): Karel Hoffmann (1872-1936), Josef Suk (1874-1935), Jiri Herold (1875-1934), Hanus Wihan (1855-1920)	120a
Casals, Pablo (1876-1973)	47, 81
Cateny (?), Ad.	8
Deichmann, Carl	14
Ebers, Georg (1837-1898)	43
Engel, D.H. (?) (1816-1877)	20
Gastell-Camozzi, Betty	9
Gervinus, Georg Gottfried (1805-1871)	93
Goddard, Julia Bachope (1825-1896)	82
Grieg, Edvard (1843-1907)	95
Grünfeld, Heinrich (1855-1931)	45
Gumpert, Friedrich Adolf (1841-1906)	41
Herzberg, A.	37
Hess, Willy (1859-1939)	45
Heyse, Paul (1830-1914)	27
Jaell, Alfred (1832-1882)	23

Joachim Quartett: Joseph Joachim (1831-1907), Karel Halir (1859-1909), Emanuel Wirth (1842-1923), Robert Hausmann (1852-1909)	61
Kaehler, Wolfgang	5
Kahl (?), W.	14
Koczalski, Raoul von (1884-1948)	111
Kühner, H.	15
Litzau, Johannes Barend ('Jean Baptiste') (1822-1893)	4, 67
Louise Tipka	11
Mosenthal, H.	101
Nannette	1
Osborne, George Alexander (1806-1893)	7
Pauer, Ernst (1826-1905)	22, 113
Pauer, Max (von) (1866-1945)	29, 45
Pirscher (?), V.	31
Potter, Cipriani (1792-1871)	24b
Reinecke, Carl (1824-1910)	35
Rubinstein, Anton (1829-1894)	22
Santos, Arthur Napoleon de (1843-1925)	19
Schleidt, Cornelius	39
Smetana, Bedrich (1824-1884)	77
Smith, Sydney (1839-1889)	28
Thalberg, Sigismond (1812-1871)	6
Thooft, Willem Frans (1829-1900)	26
Tipka, Louise	11
Vieuxtemps, Henry (1820-1881)	18
Vliegh, Cornelis Christiaan Adriaan de (1821-1898)	55
Wallace, William Vincent (1812-1865)	10
Weingartner, Felix (1863-1942)	49
Westermann-Heinze, Louise (1837-1929)	87, 89, 91
Zweiker, J.B.	13